

HOMERS HYMNE
TIL DEMETER

OVERSAT AF OTTO STEEN DUE
GYLDENDAL 2005

Værdige, fletningefagre Demeter vil jeg besynge
og hendes datter, den pige med yndige ankler, som Hades
røved med minde fra Zeus, den videnom tordnende hersker.

Fjernt fra sin mor med den strålende segl og kransen af guldaks
leged hun da med Okeanos' flok af bølgende døtre, 5
plukkede roser og krokus og yndige liljer i engens
saftige græs og violer og iris og blå hyacinther –
og en narcis som Gaia på bud af Zeus havde ladet
skyde som fælde for pigen til glæde for Den Der Får Alle,
ærefrygtvækkende skøn, et under for alle at skue, 10
evige guder såvel som flygtige menneskevæsner.
Op fra dens rod var der skudt et hundrede blomstrende hoveder
med så bedårende duft at hele den hvælvede himmel,
jorden og alt det saltvandsbølgende hav måtte smile.

Undrende rakte hun hænderne frem for at ta dette skønne 15
legetøj i dem. Da sprak den vejgennemslyngede jordbund
over den Nysiske slette, og op fór Den Der Får Alle,
Zeus's manganavns søn, i sin vogn med de evige heste,
tog hende op i sin gyldne karet og bortførte hende
trods hendes jammer. Hun skreg da højt med skingrende stemme 20
efter sin fader Kroniden, den største og bedste, om bistand.

Ingen blandt evige guder og flygtige menneskevæsner
hørte det, endsige træer med herlige blanke oliven,
hvis ikke Perses' datter, den strålende hovedlinsfagre
Hekate, ung og fro i sit sind, fra sin grotte i dybet, 25
og fra sin himmel Hyperions søn, den lysende hersker,
havde fornummet hun skreg på sin fader, Kroniden. Men han sad
langt fra gudernes kreds i et bøngenlydende tempel
og tog mod prægtige ofre fra mælende menneskevæsner.

Hun blev som fange ført bort på Zeus's bud og befaling, 30
bort af sin onkel, den Allemodtagende Allebehersker,
Kronos's navnrige søn, i hans vogn med de evige heste.

Medens hun stadig så jorden, den stjernebesæede himmel,
havets bølgende strømme hvor fiskene stimer, og solen,
håbed gudinden dog atter at se sin værdige moder 35
blandt de salige slægter af eviglevende guder –
så længe havde hun håb i sit sind trods angst i sit hjerte.
Af hendes evige røst lød bjergenes tinder og havets
dyb, og da blev hun hørt til sidst af sin mægtige moder.

Svidende sorg greb hende i hjertet. Hun flænged med begge 40
hænder det bånd som hun bar omkring sine evige lokker,
kasted en blåsort kappe omkring sig fra sine skuldre,
og fløj af sted som en spejdende fugl over lande og have.
Ikke en gud og ikke et dødeligt menneskevæsen
evned at gi hende nogen besked om hvad der var hendet, 45
og ingen fugle formåed at gi et pålideligt varsel.

Ni døgn fløj den store gudinde da hen over verden,
søgende mens hun i hænderne holdt to lysende fakler,
uden i al den tid at unde sig kvægende nektar
eller ambrosia eller et bad for sit mødige legem. 50
Men da den gryende Eos steg frem på tiendedagen,
mødte hun Hekate. Hun trådte frem med sin fakkel i hånden,
og tog til orde og talte og sagde sådan til gudinden:

“Høje Demeter, fornyer af våren og gyldenhøstgiver!
Hvem har vel enten af jordiske mænd eller himmelske guder 55
røvet Persefone fra dig og voldt dig den sorg i dit hjerte?
For jeg har hørt hendes skrig, men fik ikke med mine øjne
set hvem det var. Det er alt hvad jeg her kan sige med sandhed.”

Ikke i ord fik hun svar af Rheia den fletningefagre's
datter der tog hende med i et spring fra jorden til himlen
mens hun i hænderne svang sine lysende fakler i flamme.
Oppe hos Helios, ham der er mænds og guders beskuer
standsede de foran hans vogn, og Demeter spurgte ham sådan:

60

“Vis mig respekt som gudinde, ifald jeg i ord eller handling,
Helios, ellers har givet dig fryd i dit sind og dit hjerte!
Pigen jeg fødte så blomstrende sød og en fryd for mit øje,
hørte jeg skrig så højt igennem den bølgende aether
som blev hun taget med vold, men jeg så det ikke selv hænde.
Du derimod skuer ned fra det høje på jorden og havet,
og du kan i dine stråler se alt hvad der sker i vor verden.
Sig mig oprigtigt om du har set hvem end der har bortført
denne min datter med voldelig magt og uden mit minde,
enten evindelig gud eller dødeligt menneskevæsen!”

65

70

Således hun. Og Hyperions søn gav dette til gensvar:
“Datter af Rheia den fletningefagre, fyrstinde Demeter,
Du skal få svar. Thi jeg agter dig højt og deler med medynk
denne din sorg over tab af din smalbensdejlige datter.
Skylden har ingen anden end Skyernes Samler der skænkede
Hades, sin broder, din datter at eje som blomstrende hustru.
Ham er det nu der har bragt hende ned i sit tågede mørke
trods hendes skingrende skrig fra hans vogn med de evige heste.
Græd dog ikke så bittert, gudinde! Du bør ikke nære
en så umættelig vrede. Blandt guder er dog Aïdóneus,
Alles Behersker, en ikke uværdig svigersøn for dig.
Han er din broder af selv samme sæd. Og den hæder han ejer,
fik han ved loddet den gang alverdens riger blev tredelt.
Nu har han bolig blandt dem han fik at beherske som konge.”
Det var hans ord, og han råbte til hestene som på hans tilråb
let satte fart på hans vogn som fugle på svævende vinger.
Da fór en værre og end mere voldelig vrede i hende.

75

80

85

90

Nu hun var hadefuldt stemt imod Tordenskyernes Herre,
skyed hun gudernes torv og det klippekamrige Olympen,
vandred omkring til menneskers byer og givtige værker,
længe, og skjulte sin pragt. Og ingen blandt mennesker kendte
hende, det være sig mænd eller dybtombæltede kvinder, 95
førend hun nåede frem til den snildrige Keleos' bolig,
ham der dengang var drot i slagtofferduftens Eleusis.
Hun havde sat sig med jammer i hjertet i kanten af vejen,
lige ved Ungpigekilden som byens befolkning fik vand fra;
dér var der skygge. For over den stod der en busket oliven. 100
Og hun så ud som en kone, forlængst af sin ælde forhindret
i at få børn og forladt af den festkransetro Afrodite –
sådan som goldammer er hos kendelsesfældende fyrster
eller som hovmesterinder i ekkogenlydende haller.
Døtre af Eleusiniden kong Keleos så hende sidde 105
dér da de kom for at øse de fine kobbertøjskedler
fulde af lifligt vand og bære det til deres fars hus;
fire var de og alle så skønne som unge gudinder:
Yngst Kallidike og så Kleisidike, den yndige Demo
og Kallithoë, og hun var den ældste af alle de fire. 110
Uden at genkende hende – thi guder er svære at kende –
nærmede de sig og talte bevingede ord til Demeter:

“Hvem og hvorfra er vel du blandt mennesker, aldrende kone?
Hvorfor er du her uden for byen og fjernt fra dens huse?
Dér er der kvinder der bor i køligt beskyggede haller, 115
både så gamle som dig og yngre og unge i alder.
De ville tage imod dig såvel i ord som i gerning.”

Således de, og den store gudinde svared dem dette:
“Hvem I end er, lille børn, blandt menneskekvinder, vær hilset!
Ja, jeg skal give jer svar. Urimeligt er det jo ikke – 120
siden I spørger mig – at jeg fortæller den reneste sandhed.

Deo er navnet jeg har og fik af min værdige moder.
Nu er jeg kommet fra Kreta ad havets langlige rygge
mod min vilje og taget med vold og magt af pirater
som deres fange. De landede så med deres hurtige fartøj 125
nær ved Thorikos' strand, hvor flokken af kvinder på skibet
ligesom også de selv påny satte foden på fastland.
Og de beredte sig mad ved siden af agterstavnstrossen.
Men jeg fornam ingen lyst til et lifligt kvægende måltid
og sneg mig hemmeligt væk på flugt over marker i mørke 130
fra mine brøsiges herrer for ikke som ubetalt bytte
at blive solgt med profit og lade dem høste den fordel.
Sådan er jeg kommet her på min flugt og ved ikke noget
hverken om hvilket land jeg er i, eller hvem der bebor det.
Måtte da alle de guder der har deres hjem på Olympen, 135
skænke jer prægtige mænd og børn at føde i flokke
som jo forældre vil – så sandt som I viser mig medynk.
Sig mig da blot én ting, lille børn, så jeg ved det nøjagtigt 137a
og vær så gode at nævne mig den hvis hus jeg skal gå til,
mand eller kvinde, og bede om ly for at tjene i troskab
med hvad en aldrende kone kan gøre af nytte for føden. 140

Jeg ville vel kunne vugge den spæde i mine arme,
made ham smukt og skifte hans ble eller passe på huset,
oprede sengen for herren og fruene i sovegemakket
og kigge efter om pigerne gør deres arbejde rigtigt.”
Sådan gudinden. Og Kallidike, den aldrig betvungne 145
pige, den skønneste blandt sine søstre, svarede prompte:
“Mennesker må jo, morlil, stå igennem hvad guderne gir os
selv om det smerter os slemt. Deres styrke er større end vores.
Men jeg skal gi dig et råd og nævne dig klart så du ved det,
dem der her i vort land har styrken og magten og æren 150
og står i spidsen for folket og med deres vilje og vise
domme beskytter de mure der kranser vor by og dens borghøj.

Både den snildrige drot Triptolemos og Polyxeinos
ligesom også Dioklos og helten, den gode Eumolpos,
Dolichos, samt desuden vor egen behjertede fader 155
har gemalinder i hver deres gård der tar sig af huset.
Ingen af dem vil ved synet af dig og din skikkelse kimse
ad dig og vise dig bort med vanære fra deres tærskel,
men ta imod dig med fryd. For du ligner jo dog en gudinde.

Men, om du vil, vent her, imedens vi går til vor fars hus 160
og får fortalt vores dybt ombæltede mor Metaneira
alt hvad du her har sagt, omhyggeligt, om hun så ikke
byder dig komme til os og holder dig borte fra andre.
Hun har en sidstbåren søn, en efternøler hun fødte
sent i sin herlige hal, en fryd efter mange års bønner. 165
Og om du fostrede ham, og han nåed til ungdommens alder,
blev du misundt og beundret af mangan en menneskekvinde.
Sådan en fosterløn ville vor mor nok gladelig gi dig.”

Dertil nikked gudinden sit ja, og de lysende piger
gik da knejsende med deres fyldte kedler på issen. 170
I deres faders hus fortalte de så deres moder
alt hvad de just havde set og hørt. Og hun gav dem besked på
straks at gå ned og fæste den gamle for fyrstelig hyre.
Kåde som kalve og kid der om våren har græsset sig mætte
springer fornøjet på engen iblandt dens kløver og blomster, 175
hopped de, mens de kilted sig op i kjolernes folder,
ned gennem hulvejens spor. Og ned om skuldrene på dem
flagrede lokker så skære og fine som forårets krokus.
Og da de traf den store gudinde ved brønden som førhen,
bad de hende gå med hjem til deres elskede fars hus. 180
Bag dem vandred da hun med nagende sorg i sit hjerte,
tilsløret ganske fra isse til fod, og den blåsorte kjole
slynged sig sagselig rundt om gudindens yndige ankler.

Og da de nåede frem til kong Keleos' prægtige bolig,
fandt de straks deres elskede mor i gårdens veranda 185
siddende tæt ved en søjle der støtted det tømrede halvtag.

I hendes favn var den lille. Og selv løb de over til hende,
medens gudinden tren op på tærsklen, så hovedet nåed
portrummets spær og fyldte det helt med guddommelig lysglans.

Ærefrygtsslagen og grøn af forfærdelse sprang Metaneira 190
op fra sin prægtige stol og bad hende sætte sig i den.
Gyldenhøsts gavmilde giver og vårens fornyer Demeter
var ikke sindet at sætte sig på hendes strålende trone,
og hun blev stående tavs med blikkene fæstnet til jorden
indtil den dygtige pige Iambe fik hentet en tømret 195
skammel fra hallen og bredte et sølvhvidt lammeskind over.
På den satte hun sig, men holdt sit slør for sit ansigt.

Lang tid sad hun da tavs på skamlen med sorg i sit hjerte,
uden med ord eller nik at agte og hilse på nogen.
Uden et smil og uden at ta imod mad eller drikke 200
sad hun og tæredes hen af længsel efter sin datter,
indtil den flinke Iambe med vittig og skæmtende tale
lokked den høje gudinde til både at le og at smile
og til på ny at blive i muntert omgængeligt lune.
Denne Iambe har senere tit formildet gudinden. 205

Hende bød da Metaneira en honningsød vin i et bæger,
hvortil hun nikkede nej og sagde det ikke var rigtigt
for hende at drikke rød vin nu, men bød dem at blande
bygmel og friskhakket mynte i vand til hende i stedet.
Fruen lod drikken berede og gav hende den som hun bad om. 210
Deo den store gudinde tog mod den og ofrede af den,
drak den og gav Metaneira det tømte bæger tilbage. 211a

Til dem tog da den smukt ombæltede frue til orde:

“Vær du da, kvinde, velkommen, så sandt jeg vil tro du har gode

og ikke slette forældre. Du lyser af adel og nåde

som man ellers kun ser det hos kendelsesfældende fyrster.

215

Dog, vi mennesker må jo stå gennem hvad guderne gir os

selv om det smerter os slemt. Deres åg er over vor nakke.

Nu du er her, skal du dele med mig hvad jeg ejer af rigdom.

Tag dig af sønnen jeg fik som en sent født, uventet gave

evige guder har skænket mig efter utallige bønner.

220

Kunne du fostre ham op så han når til ungdommens alder,

blir du misundt og beundret af mangan en menneskekvinde.

Sådan en løn vil jeg som hans mor være glad for at gi dig.”

Dette var svaret hun fik af den smukt bekrænste Demeter:

“Vær du da hilset igen, og må guder begave dig herligt!

225

Jeg tar mig gerne af barnet og fosterer det som du vil ha det.

Og jeg tror ikke at han ved sin fostermors tåbeligheder

skal blive offer for sejd og fortryllet med rod af alrune.

Thi mod dens rod har jeg råd der rammer den værre end økser,

og imod sejd har jeg bod der afvender alle dens kræfter.”

230

Og i sin duftende favn tog hun barnet over og holdt ham

i sine evige arme. Det fryded hans moder af hjertet.

Således fostred hun da den tapre kong Keleos' afkom,

Demofon, født af hans smukt ombæltede viv Metaneira,

i deres hal. Og han groede godt som var han en guddom,

235

men uden mælk fra sin mor eller vælling af fintmalet bygmel,

nej, han blev hver dag salvet af vårens fornyer Demeter

236a

ind i ambrosia – som var han søn af en gud i det høje –

mens hun pusted ham sødt og vugged ham ved sine bryster.

Hver nat skjulte hun ham som brænde i flammernes styrke

hemmeligt for hans forældre. De fyldtes af mægtig forundring

240

over hvor frodigt han voksede og ganske så ud som en guddom.

Hun havde skænket den lille udødelighed uden ælde,
dersom ikke en nat Metaneira, hans mor, i sin dårskab
havde fordristet sig til at gå ud fra sit duftende kammer
og havde set det. Hun skreg og slog sig på låret i vrede. 245
Grebet af angst for sin søn og dybt forblindet i hjertet,
råbte hun højlydt disse bevingede ord i sin kvide:
“Ak, lille Demofon! Så har den fremmede kvinde da smidt dig
ind under al den ild og bereder mig jammer og klage.”
Således lød hendes skrig. Det hørte den fagre gudinde. 250
Rasende på hende tog den skønt bekranste Demeter
da hendes søn, som hun fødte imod hvad hun selv turde håbe,
ud af den brændende ild og satte ham vred i sit hjerte
med sine himmelske hænder på gulvet og vendte sig fra ham.
Til Metaneira tog hun til orde og sagde således: 255

“Menneskedårer som ikke forstår hvad der er dem beskikket
hverken af godt eller ondt når det kommer og viser sig for dem!
Her har du tåbelig blind gjort dig selv uoprettelig skade!
Det véd Styx ved hvis umilde strøm de evige sværger:
Jeg ville have befriet din søn i kommende tider 260
både for ælde og død og skænket ham hæder for al tid.
Nu er der ingen vej for at han undflyr dødens dæmoner.
Men han vil eje for evigt den hæder at han har siddet
her på mit skød som spæd og sovet i armene på mig.
Og i hvert rullende år, når tiden er inde, skal knøse 265
her i Eleusis slås med hinanden i hylende hårde
kampe til ære for ham i alle kommende tider.
Jeg er Demeter der prises af alle som den der om nogen
er både glæde og gavn for guder og menneskevæsner.
Lad da et stateligt tempel med alter bygge af hele 270
folket her under byen og muren der knejser omkring den,
over Kallichoros' kilde på åsen der strækker sig fremad!
Selv skal jeg give jer regler for kulden, så I for altid
ved at I fejrer den rigtigt og godt kan formilde mit hjerte.”

Således talte Demeter og ændred sin vækst og sit ydre, 275
afskød hammen af ælde og ånded guddommelig skønhed,
og der kom fra hendes duftende klær en berusende vellugt,
fra hendes evige hud en glans af udødelig guddom,
og over skuldrene lå hendes gyldenblondtstrålende lokker.
Huset blev lyst som et glimt af et lyn. Og gudinden forlod det. 280

Men Metaneira sank om af skræk med knæene slappe
og lå i lang tid stum og sansede ikke at samle
sønnen hun elskede, op fra gulvet ved arnen i hallen.
Dog blev hans vrælen hørt af hans søstre fra deres kamre,
og de forlod deres lagner og lejer. Og en af dem tog ham 285
i sine arme og favn og lagde ham op ad sin skulder,
en tændte ild, og en løb ind for at hjælpe sin moder
op og få hende ind fra sit duftende kammer i hallen.
Sammen hjalp de hinanden og gav den sprællende unge
blideligt bad i sin bajle. Men trøste ham kunne de ikke. 290
For han fik ringere pasning og pleje end den han var vant til.

Skælvende angst forsøgte de da at formilde gudinden
natten igennem med bønner. Og straks da morgenen gryed,
lod de den mægtige drot kong Keleos vide nøjagtigt
alt hvad gudinden den skønt bekrænste Demeter befaled. 295

Straks lod han hele det talrige folk kalde sammen på torvet,
bød det at rejse Demeter et stateligt tempel med alter
ude på åsen der strækker sig fremad neden for byen.
Folket hørte hans ord og lød det uden at tøve
og gik i gang. Og det rejste sig rask på gudindens befaling. 300
Og da så møjen var endt og bygningen færdig og fuldendt,
gik de til hver sit hjem. Men den blonde gudinde Demeter,
satte sig dér og forblev dér fjernt fra de øvrige guder,
naget i hjertet af savn af sin dybtombæltede datter.

Hun gjorde dét år slemmest og styggest for menneskevæsner 305
på deres givtige jord og tillod den ikke at lade
sædekorn spire. Dem gemte den smukt bekranste Demeter.
Okserne haled omsonst deres buede ard over agren,
tæt, men omsonst faldt sæden af byg i furen på marken.
Hun havde da ladet slægten af mælende menneskevæsner 310
uddø af bitterlig sult og berøvet de evige guder
al deres hæder af gaver og ofringer på deres altre,
om ikke Zeus havde set det og gjort sig tanker derover.
Og han sendte da først den gyldenbevingede Iris
ned for at byde den skønne og fletningefagre Demeter 315
straks at begive sig op til de evigt levende guder. 315a

Det var hans ord. Og lydig mod Tordenskysamlerens ordre
fløj hun da hurtigt vejen imellem himlen og jorden,
og da hun var nået frem til slagtofferduftens Eleusis,
fandt hun den blåsorkklædte Demeter i templet på åsen,
talte bevingede ord til gudinden og sagde således: 320

“Det er den alvise Zeus, Demeter, der gir dig den ordre
straks at begive dig op til de evigt levende guder.
Gå da! Lad ikke mit ord fra Zeus være sagt dig forgæves!
Således bød hun og bad hun. Men *hendes* sind bøjedes ikke.

Så måtte Zeus sende alle de øvrige evige guder 325
ned til Demeter. De kom da, den ene efter den anden,
indbød hende og loved utallige prægtige gaver,
hvilken som helst en hæder hun ønskede at eje blandt guder.
Ingen af dem formåede at bøje den vrede Demeters
forsæt og sind. Hun afviste studst deres ord og erklærede 330
aldrig mere at sætte sin fod på det lange Olympens
duftende top eller lade et sædekorn skyde af jorden,
førend hun atter fik set sin yndigtøjede datter.

Men da den tordnende Zeus i det høje erfarede dette,
sendte han guldstavsbudet Hermeias til Erebos' dybder
for at besnære dets drot med honningsød tale og føre
pigen Persefone bort fra mørkets og skyggernes rige
op til lyset blandt guder for øjnene af hendes moder
for at så hun kunne lade sin hårde forbitrelse fare.

335

Hermes var ikke det mindste ulydig, men ilede hastigt
ned fra det høje Olympen i hulerne dybt under jorden.
Dernede fandt han de afdødes drot i hans kammer på slottet.
Dér sad han på sin seng med sin tugtige hustru ved siden –
mod hende vilje. Hun savned sin mor, som oppe på jorden
straffede gudernes færd ved at volde ubodelig misvækst.

340

345

Hermes stod frem for Skyggernes Fyrste og talte således:
“Hades, sortenloks gud, de dødes drot og behersker!
Alfader Zeus befaler mig nu at jeg fører den ædle
Persefoneia herfra til de andre og til hendes moder
for at så hun kan lade sin harme mod guderne fare.
Thi hun har fattet en frygtelig plan og agter at lade
hver en forgængelig slægt af muldfødte mennesker uddø
ved at forgolde al sæd under jorden, så gudernes hæder
også forgår. Hendes vrede er grum, og hun skyr alle guder,
holder sig borte og sidder forstemt i sit duftende tempel,
som herskerinde i staden, det klippestensrige Eleusis.”

350

355

Det var hans ord. Og da smilte de afdødes drot Aïdoneus
med sine bryn, men var ikke ulydig mod Alfaders vilje
og gav denne besked til den kløgtige Persefoneia:

“Rejs da, Persefone, op til din sorteblåtiklædte moder,
og lad dit hjerte og sind i dit bryst være datterligt venligt,
uden at vise for megen fortrydelse over det andet.

360

Jeg er jo ikke blandt guder den værste at have til husbond,
broder til Alfader selv. Deroppe blir du herskerinde
over hvad end der på jorden har vækst eller kryber derover, 365
og bliver hædret som få iblandt de evige guder.
Straffen skal al tid ramme enhver der forsynder sig mod dig
og ikke stemmer dig mildt med alle tilbørlige fester,
ofre rettelig bragt dig og gaver der sømmer sig for dig.”

Det var hans ord. Og de glæded den kløgtige Persefoneia. 370
Og i sin fryd sprang hun op fra sin trone. Men Hades var hurtig,
så sit snit til i smug at la hende spise en enkelt
liflig granatæblekerne. Han vidste hun så ikke altid
kunne forblive og bo hos sin sorteblåtiklædte moder.

Allebeherskeren Hades lod da sin vogn med de gyldne 375
hjul spænde for med sit spand af evigtlevende heste.
Dér steg hun op, og hos hende stod den stærke Hermeias,
greb i hænderne tømmer og pisk og lod hestene trave
ud af Hades's haller. Og villigt fløj hestene fremad.
Vejen var lang, men let blev den løbet, og hverken det åbne 380
hav eller flodernes løb eller sæternes saftige grønsvær
sinked de evige heste og ejheller bjergenes tinder,
nej, de skar over dem tværs igennem det blålige lufthav.

Hermes standsede foran den skønt bekranste Demeters
duftende tempel. Hun så det og sprang dem i møde 385
som en maenade i løb gennem skyggende skov fra en bjergås.
Og da Persefone så Demeters dejlige øjne,
sprang hun af vognen og satte i løb for at møde sin moder,
kasted sig i hendes arme og slyngede sine om hende.
Endnu imens hun trykked sin elskede datter i favnen, 390
aned Demeter bedrag og skjalv forskrækkeligt ved det,
standsede midt i et kys, tog til orde og spurgte således:

“Barn, du har da vel ikke nydt nogen fortæring dernede?
Sig mig det klart, skjul intet! Vi begge må vide det nøje.
Kun sådan kan du nu, kommet op fra det hæslige Hades,
blive og bo hos mig, i lyset hos skyernes samler
Zeus og hædres iblandt de øvrige evige guder.
Ellers må du igen begive dig ned under jorden
og ha din bolig dernede i trediedelen af året
og i de øvrige to hos mig og de levendes guder.

Først når det våres og jorden blir dækket af alle slags blomsters
duftende flor, kan du stige fra mørkets og tågernes rige
og komme hid som et under for guder og menneskevæsner.
Men når hver høst er forbi og bladene falmer og falder,
vinteren kommer med kulde og bjergene hvidner af snefald,
da må du atter derned hvor Hades er skyggernes hersker.
Svar mig da ærligt og sandt, mit barn, så jeg ved det nøjagtigt!
Og når så dette er klart og vi intet behøver at frygte,
sig mig hvordan du blev ført af Den Der Får Alle til mørket,
og hvilken list han bedrog dig med for at bringe dig med sig!”

Dette var svaret hun fik af den yndige Persefoneia:
“Mor, jeg skal sige dig alt og tale den reneste sandhed.
Straks da den hurtige Hermes som bud fra fader Kronion
og fra de øvrige guder kom ned og fortalte jeg skulle
rejse fra Erebos’ mulm for at du kunne få mig at gense
og holde op med at vredes så grumt på de evige guder,
sprang jeg op fra min trone af fryd, men Hades var hurtig,
gav mig i smug og tvang mig med magt til at tage en enkelt
liflig granatæblekerne i munden og synke den hele.

Og jeg skal sige dig alt og svare dig på hvad du spørger
om hvordan han ifølge min fader Kronions beslutning
tog mig og førte mig bort til grotterne dybt under jorden.

Alle leged vi dér på den blomstrende eng med hinanden,
både Leukippe og Phano, den blonde Elektra, Ianthe,
Iache og Kallirhóë, Rhodeia og søde Melitta,
Tyche, Melóboisis samt Ochyrrhóë med blomstrende kinder 420
og Ianeira, Chrysëis, Admete, Akaste, foruden
Rhodope, Pluto såvel som den smægtende søde Kalypso,
Styx og Urania og Galaxaura, den dejlige pige,
Pallas der elsker at slås, og Artemis, pilenes skytte –
alle leged vi der og plukked de yndigste blomster, 425
krokus, violer og liljer og prægtige blå hyacinther,
iris og roser i knop, et under at skue af skønhed.

Dér var der skudt en narcis af jorden så skær som en krokus.
Men da jeg så i min fryd ville plukke den, gabede jorden.
Op sprang da den Allemodtagende Allebehersker 430
tog mig og førte mig bort i sin gyldne vogn under jorden
trods mine jamrende råb og skrig med skingrende stemme.
Nu har jeg sagt dig det hele omend det volder mig smerte.”

Hele den dag var de begge forenet i fryd og i gammen
og var en lise og trøst for hinanden i sind og i hjerte, 435
favned kærligt hinanden, befriet for sorg og bekymring,
skænkede hinanden og fik af hinanden en lykkelig glæde.

Og med sit skinnende hovedlin på kom Hekate til dem,
hilste og favned glad Demeters Persefoneia.
Siden den dag er hun da hendes gode og tro tjenerinde. 440

Til dem som budbringer sendte da tordenens herre Kronion
Rheia af sted for at hente den sortblåtklædte Demeter
op til de øvrige guder og tilbyde hende at vælge
al den hæder hun ønskede at nyde blandt evige guder.

Og han bekræfted med nik at pigen hver rullende åring
kun skulle bo under jorden i trediedelen af året,
men på Olympen hos mor og de øvrige guder i resten.
Det var hans bud, og gudinden var lydige mod Alfaders vilje.

445

Hurtigt sprang hun da ned fra det klippekamrige Olympen,
kom til Rarionsletten der havde den fedeste plovjord
før, men nu ikke mer. For nu lå den upløjet øde,
uden et strå. For på bud af den smalbenssmukke Demeter
holdt den hvert sædekorn gemt. Men nu snart skulle den atter
skyde en fylde af blade og strå med vajende kornaks
hver en voksende vår og lade de frugtbare furer
myldre af grøde at binde til neg med mejerens simer.
Det var det sted hun steg ned fra det evigt bølgende lufthav.
Glædeligt var deres møde, en fryd for begge gudinder.

450

455

Og til Demeter talte den hovedlinsstrålende Rheia:
"Kom nu, min pige! For nu kalder tordenens herre Kronion
dig til de øvrige guder og tilbyder dig at du vælger
al den hæder du ønsker at nyde blandt evige guder.
Og han har givet sit nik på at pigen hver rullende åring
kun skal bo under jorden i trediedelen af tiden,
men på Olympen hos dig og de øvrige guder i resten.
Det har han sagt der skal ske, og nikked med hovedet på det.
Kom da, mit barn, og gør som han siger og vær ikke mere
alt for ubøjelig vred på sortenskyherren Kronion!
Og lad det nærende korn få vækst for menneskevæsner!"

460

465

Således hun. Og den skønt bekrænste Demeter var villig.
Hurtigt lod hun da korn gro op på de muldrige agre.
Videnom bugnede jorden af spirer og blade og blomster.
Selv gik Demeter da rundt til de kendelsesfældende fyrster,
først til Triptolemos, så til hestenes tumler Diokleus

470

og til den stærke Eumolpos og Keleos, folkenes fører, 475
viste dem ofringens form og mysteriets hellige, strenge
ritus som ikke må ændres og aldrig erfares af andre 478
eller fortælles. Thi frygt for guderne binder vor tunge.
Signet er den blandt jordiske mænd hvis øjne får set det, 480
Ingen som ikke har del i mysteriets hellighed, opnår
magen til lykkelig lod som død og begravet i mulde.

Men da den lyse gudinde så havde forordnet det hele,
rejste de op til Olympen og lyset i gudernes midte.
Og hos den lynglade Zeus har de dér deres evige bolig, 485
æret og agtet. Højt signet er hvert det menneskevæsen
som de gudinder har vebehag i og ser til i nåde.
Hans hus lader de gro og sender som gæst til hans arne
Plutos der ene kan skænke os mennesker lykke og velstand.

Hør da, gudinder der ejer det vellugtsrige Eleusis, 490
Paros, den havomkransede ø og det fjeldhøje Antron,
Deo, vor frue, der bringer os årets skiftende tiders
prægtige gaver, du selv og din dejlige Persefoneia,
giv I mig nu for min sang et liv uden sorg og bekymring!
Da skal jeg huske på dig i de andre sange jeg synger. 495